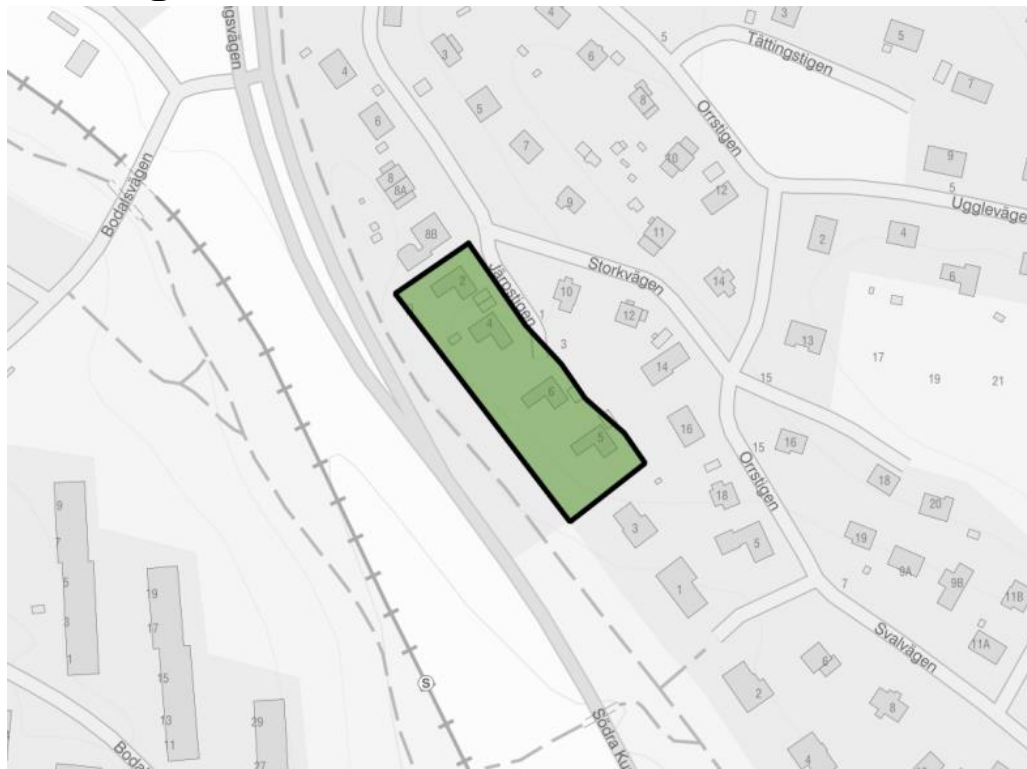

Järpstigen

Bakgrund

Järpstigen i nordvästra Mosstorp är en liten gata i slutningen av ett bergskrön. Här finns kvarteret Orren med fyra villor som utgör en välbevarad kulturmiljö från det tidiga 1960-talet.

Beskrivning av området

Längs gatans sydvästra sida ligger fyra enhetligt utformade gruppbyggda villor, Orren 14-17. Första mötet med villorna ger direkt ett intryck av 1950-tal men detaljer avslöjar att de är tillkomna vid 1960-talets början och moderna för sin tid. Husen ligger grupperade två och två i anslutning till vändplanen uppe på krönet. Karaktäristiskt är den goda landskapsanpassningen till den bergiga skärgårdsterrängen.

Beskrivning av bebyggelsen

Husen är uppförda i två våningar med en L-formig grundplan som ramar in mot trädgården. Stommen är av lättbetong och fasaden är utförd i terrassitputs.

Den sena 1950-talsmodernismen har en närmast klassicistiskt stram karaktär. Exteriörens utformning är sluten och präglas av en stor omsorg om både helhet och fasaddetaljer. Fönster och entréparti med port i trä och glas kontrasterar mot den släta putsfasaden i beige kulör. Takfotens kopparlist inramar taket med

tegeltäckning och sidoplacerade röda tegelskorstenar. Det flacka sadeltaket är neddraget i ett och samma fall över den bakre vinkeln och den långa sidofasaden bidrar till upplevelsen av en sparsmakad sluten volym. Husen har fler och större fönster mot trädgården än gatan och här finns en blandning av spröjsade fönster och fönster med hela rutor.

Längs gatans sydvästra sida ligger fyra enhetligt utformade gruppbyggda villor. Orren 14-17. Husen uppfördes i två våningar 1962-1963. Stommen är av lättbetong och fasaden utfördes i beige terrasitputs. Orren 16.

De två norra husen har ett gemensamt fristående litet garage mot gatan. Garaget har putsfasad och tegeltak likt bostadshusen. Av de två södra villorna har den ena ett fristående garage med motsvarande utformning.

Häckar och formklippta buskar ramar in de uppvuxna villatomterna mot gatan och låga stödmurar och trappor tar upp den kuperade terrängens höjdskillnader.

Häckar och formklippta buskar ramar in de uppvuxna villatomterna mot gatan. (Orren 14)

De fyra villorna i kvarteret Orren vid Järpstigen är en välbevarad kulturmiljö från övergången 1950-1960-tal. Exteriört är villorna i stort fortfarande väl bibehållna sedan 1960-talet. Någon enstaka villa har dock genomgått förändringar som berör entré och fönster, vilket i viss mån påverkar helhetsintrycket av de fyra villorna.

Husen har tidstypisk port i lackat trä och glas som kontrasterar mot den släta putsfasaden i mättad beige kulör. (Orren 15)

Sammanfattande värdering

Kvarteret Orren på Järpstigen utgör en särskilt värdefull kulturmiljö med sina fyra villor som representerar Lidingös moderna villastadsutveckling under 1950- och 60-talet. De enhetligt utformade villorna utgör en form av exklusiv grupphusbebyggelse som är ett gott exempel på svenskt villabyggnande vid övergången 1950-1960-tal.

Husen uppfördes efter ritningar från FFNS Arkitektbyrå 1962 och utformades med drag av en måttfull 1950-talsmodernism i kombination med det tidiga 1960-talets villaideal.

Miljön är uppmärksammas som del av större kulturmiljö i "Lidingö - Kulturhistoriska miljöer" (Stockholms Länsmuseum, 1990).

Karaktärsdrag

- Fyra enhetligt utformade villor, med god landskapsanpassning, grupperade två och två med huskroppar i två våningar.
- Stilren 1950-talsexteriör, med stor omsorg om både helhet och fasaddetaljer.
- Spröjsade fönster och fönster med hela rutor.
- Stramt entréparti med port i trä och glas.
- Sidoplacerade röda tegelskorstenar.
- Flackt tegelklätt sadeltak med kopparlist vid takfoten. Takfallet är neddraget i ett och samma fall över den bakre vinkeln.
- Häckar och formklippta buskar ramar in villatomterna mot gatan. Låga stödmurar och trappor tar upp terrängens höjdskillnader.

Råd och riktlinjer

Förutom vad som anges i Lidingös kulturmiljöprogram Del 1 gällande vård och underhåll av byggnader ges följande råd:

- Byggnadernas enhetliga och ursprungliga arkitektoniska uttryck bör bevaras och vara vägledande vid underhållsarbeten, traditionella material och metoder bör användas.
- Karaktärskapande delar och detaljer såsom de slätputsade fasaderna, ursprungliga fönster, entrédörrar i trä och glas, skärmtak, sidoplacerade skorstenar samt flacka tegelklädda sadeltak med kopparlist vid takfoten bör bevaras.
- Garage med putsade fasader och tegeltak bör bevaras.
- Villatomternas grönska i form av häckar och formklippta buskar samt låga stödmurar och trappor som tar upp den kuperade terrängens höjdskillnader är karaktärskapande och bör bevaras.
- Äldre träd bör inte fällas om det inte är nödvändigt av naturvårdsskäl. Ev träd som måste tas ned bör ersättas.
- Markförändringar som fyllning, schaktning och sprängning bör undvikas.
- Miljön som helhet är känslig för förändringar och antikvarisk sakkunnig bör medverka vid ändringar som påverkar det kulturhistoriska värdet.